

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-933

6.10.2021

Protector Forsikring ASA

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Feiltråkk - nedfelling i gulvet – endret eller utfyllende forklaring – yfl. § 11 (1) a.

Forsikrede var ute på et oppdrag som servicetekniker, da han skadet ankelen i bunnen av en trapp. I de tidsnære medisinske notatene i saken ble det beskrevet at han tråkket over i bunnen av trappen. Da hans arbeidsgiver meldte hendelsen til Nav og selskapet over 1,5 år etter hendelsen, ble det opplyst at forsikrede snublet i en rist nederst i trappen. Etter en telefonsamtale med forsikrede, noterte selskapet at skaden oppstod da forsikrede tråkket på en nedfelt rist som lå 3 cm ned i gulvet. I klagen til Finansklagenemnda opplyste forsikrede at han ikke kunne se den aktuelle nedfellingen i gulvet på 5-6 cm, ettersom den var tildekket med tekstiler. Saken reiste spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at saken måtte vurderes i lys av de tidsnære opplysningene og la til grunn at skaden skjedde idet forsikrede tråkket på kanten av en synlig, 3 cm dyp nedfelling i gulvet. Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede ikke hadde sannsynliggjort en hendelse som var omfattet av verken det markerte eller det avdempede ulykkesbegrepet. Selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1968, servicetekniker) skadet ankelen etter å ha gått ned en trapp 27.11.17.

I notat fra H. legevakt av 27.11.17 fremgår:

Har skadet ankel på jobb i dag, tråkket over. (...)

Fra poliklinisk notat 30.11.17 siteres:

Pasienten har hatt kraftig overtråkk på høyre fot på mandag for 3 dager siden. (...)

Av poliklinisk notat 4.1.18 følger:

Aktuelt: Gikk for 5 uker seiden ned en trapp med tunge poser i hver hånd da han tråkket over i bunnen av trappen. Fikk etter dette hevelse og smerter i høyre fot. (...)

Forsikredes arbeidsgiver fylte ut melding om yrkesskade til folketrygden 19.6.19. Hendelsen ble da beskrevet slik:

Ansatt gikk med brannslukkere i begge hendene og snublet i en rist nederst i trappen, hvor han tråkket over/vrikket benet. Har tatt røntgen, ingen funn, har ikke tatt MR, men ønsker det nå, for foten er ikke bra ennå. (...)

Skademelding til selskapet med samme beskrivelse av hendelsen ble mottatt av selskapet 24.6.19.

Fra selskapets telefonnotat datert 25.6.19 siteres:

Ringer opp skadelidt for å høre hva som har skjedd. Han sier at han gikk ned en trapp i et leilighetskompleks. Han var på jobb der, og jobber med kontroll av brannutstyr. Han hadde en 6 kgs slukker i hver hånd mens han går ned i trappen. I bunnen av trappen var det trangt. Det stod ymse der, blant annet barnevogner. På det siste trinnet (et slags platå på gulvet) var det en metall rist. Den var felt ned i gulvet, og det var en kant

rundt den. Risten lå ca tre cm lengre ned i gulvet. På vei ned trækker skadedelit på kanten og falt. Da slapp han de to 6 kgs slukkerne. Han sier at han kjente det var vondt i foten.

Selskapet avsto forsikredes krav i brev av 8.7.19 og viste til at han ikke var utsatt for en arbeidsulykke. Nav avsto forsikredes krav i brev av 4.9.19 og viste til at fristen for å melde yrkesskaden var oversittet.

I notat fra V. Medisinske senter 10.7.20, fremgår:

Overtrakk i 2017. Ifølge pasienten skjedde det i det han feiltrakk på en rist nedenfor nederste trappetrinn mens han bar på 2 6 kg. tunge brannslukningsapparater. Et hørbart smell.

Fra epikrise datert 11.11.20 siteres:

(...) Jobber med installasjon av brannutstyr og trakk feil med tung last hø ankel i 2017, (...)

I erklæring fra forsikredes arbeidsgiver datert 18.12.20, ble det beskrevet at forsikrede "utførte kontroller på (E.) sykehus denne dagen, og hadde et uhell i en trapp hvor han trakk over og Vrikket foten".

I klagen til Finansklagenemnda mottatt 8.1.21, ble hendelsen beskrevet slik:

Jeg jobber som servicetekniker i (F.), og min hverdag går i å kontrollere manuelt slokkeutstyr på forskjellige bygg, alt i fra offentlige bygg til private bygningsmasser. 27.11.2017 var jeg på jobb på (E.) sykehus (...). Den dagen jobbet jeg i ansatteboliger for folk som arbeider på (E.) sykehus. På vei ned i fra 3 etg. gikk jeg i et trangt trappeløp der trappeløpet ble brukt som oppbevaringsplass for tomflasker, søppelposer etc. av beboerne. Nederst i trappa sto det en barnevogn, og det lå noen tekstiler på gulvet som dekket til den nedfelte rista som viste seg å være der. Fordi jeg ikke så rista pga av mye rot på gulvet, og saker som skjulte ujevnheten, var jeg uheldig og trakk på kanten av denne nedfelte rista. Dybden fra kanten og ned var på ca 5-6 cm, og jeg vikla foten kraftig da jeg trakk feil med høyre fot. Jeg hørte det smalt i foten og kjente mye smerte. Jeg bar med meg to brannslukkere på ca 10 kg hver, og med mine 90 kg og raske gange, så ble det mye vekt på trakk.

I brev til sekretariatet datert 9.2.21, opplyste forsikrede blant annet at en kollega av ham var vitne til hendelsen.

Nav avviste forsikredes klage 30.4.21 og viste til at klagefristen var oversittet.

Forsikrede sendte 16.6.21 inn bilder fra den aktuelle trappeoppgangen.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han var utsatt for en arbeidsulykke 27.11.17. Det fremgår av forarbeidene til den tidligere folketrygdloven at det markerte ulykkesbegrepet ikke bare dekker alvorlige hendelser som det i alminnelig språkbruk er naturlig å betegne som ulykker, men også skader som oppstår ved at arbeidstaker for eksempel glir på glatt underlag eller kommer i forkjær stilling som følge av at et tak glipper, jf. også eksemplene på godkjente yrkesskader i NOU 1988:6. Det vises også til TRR-2018-798, hvor det fremgår at et ulykkesmoment vil kunne foreligge når det i forbindelse med et hopp inntreffer noe uforutsett, for eksempel at vedkommende faller, snubler, trækker forkjært på en sten eller i et hull i bakken. Selskapets henvisninger til Rt-2007-882 og nemndas avgjørelse 2020-110 er ikke relevante, ettersom hendelsesforløpene skiller seg klart fra denne saken. Det avvises videre at forsikrede har endret sin forklaring av hendelsesforløpet. Det var først da forsikrede selv tok tak i saken i 2019, at arbeidsgiver sendte inn en skademelding. I denne sammenheng blir det derfor ikke relevant å vise til tidsnære bevis. Det er dessuten ikke unaturlig at forsikrede i etterkant av en rask telefonsamtale presiserer det som var arbeidsgivers beskrivelse. Etterfølgende forklaringer må regnes som presiseringer og det foreligger ikke motstrid. Oppsummert kunne ikke forsikrede forvente at det var en nedfelt og tildekket rist i bunnen av trappen. Han var derfor utsatt for en plutselig og uventet ytre hendelse.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke var utsatt for en arbeidsulykke 27.11.17. Det fremgår av skademeldingen og telefonsamtalen med selskapet 25.6.19, at forsikrede skadet seg da han tråkket på en ujevn rist. Dette er ikke en plutselig eller uventet ytre hending, jf. 2020-110. Hva gjelder forsikredes anførsel om at risten var tildekket av tekstiler, samsvarer ikke denne med informasjonen han ga i skademeldingen og i telefonsamtalen med selskapet. Forklaringen kan dermed ikke vektlegges. Uansett utgjør heller ikke dette en arbeidsulykke, jf. nemndas avgjørelser 2020-110 og 2021-54.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet i saken er om forsikrede var utsatt for en arbeidsulykke 27.11.17, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Arbeidsulykkebegrepet i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3, jf. Ot.prp. nr. 44 (1988-89) s. 89. I § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykke: Det markerte ulykkesbegrepet (en plutselig eller uventet ytre hending) og det avdempete ulykkesbegrepet (en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid).

Utførelse av ordinært arbeid vil normalt ikke kunne anses som en arbeidsulykke etter det markerte arbeidsulykkebegrepet, jf. Rt-2006-1642. I Rt-2009-1485 har Høyesterett slått fast at formuleringen "en plutselig eller uventet ytre hending" må tolkes slik at hendelsen må være ulykkesartet. Dette innebærer at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at det dette er årsaken til den aktuelle skaden, jf. Rt-2009-1619 avsnitt 53. For det avdempede ulykkesbegrepets del har Høyesterett lagt til grunn at det ikke stilles krav om noen ytre hendelse når arbeidstakeren på grunn av en vanskelig arbeidsstilling eller av andre grunner er utsatt for en ekstraordinær påkjenning eller belastning. Dette vil da i seg selv utgjøre et tilstrekkelig ulykkesmoment, se Rt-2005-1759 avsnitt 50 og 51. Det er sikker rett at det er kravstiller, altså forsikrede, som har bevisbyrden for at hendelsen var en arbeidsulykke i lovens forstand.

Nemnda tar først stilling til hvilket faktum som skal legges til grunn. I bevisvurderingen tillegger nemnda tidsnære bevis størst vekt, jf. HR-2019-2336 avsnitt 35. Særlig gjelder dette tidsnære beskrivelser foretatt av fagfolk for å få klarlagt en tilstand, som for eksempel nedtegnelser i legejournaler om funn og pasientens symptomer. Bevis som er tilkommet senere tillegges mindre vekt, spesielt opplysninger som har tilkommet etter at det oppstod uenighet med selskapet. Dette er i tråd med prinsippene Høyesterett har lagt til grunn for bevisvurderinger, jf. blant annet Rt-1998-1565, og er dessuten et utslag av nemndas skriftlige saksbehandling. For å sannsynliggjøre et faktum som ikke har støtte i den tidsnære dokumentasjonen, kreves som et utgangspunkt muntlige forhandlinger for de ordinære domstolene, jf. blant andre 2021-318 og 2021-1.

I denne saken fremgår det av den medisinske dokumentasjonen at forsikrede "tråkket over" i bunnen av trappen, jf. legevaktnotatet av 27.11.17 og journalnotater av 30.11.17 og 4.1.18. I disse tidsnære beskrivelsene av hendelsen fremgår det ingen opplysninger om at skaden oppstod idet forsikrede tråkket på en nedfelling/rist.

Opplysningen om at skaden ble forårsaket av en nedfelling i bunnen av trappen, kommer først frem av melding om yrkesskade datert 19.6.19. Da beskrev forsikredes arbeidsgiver at forsikrede "snublet i en rist nederst i trappen" og "tråkket over/vrikket benet". Selskapet noterte etter telefonsamtalen med forsikrede 25.6.19 at det var en nedfelt rist på det siste trappetrinnet og "På vei ned trækker skadelit på kanten og falt". Det ble også notert at det stod flere gjenstander i trappeoppgangen, blant annet barnevogner. I klagen til Finansklagenemnda mottatt 8.1.21

beskrev forsikrede også at skaden oppstod etter at han trakk på kanten av den nedfelte risten. Han beskrev da også at risten var skjult og tildekket med tekstiler, samt at "trappeløpet ble brukt som oppbevaringsplass for tomflasker, søppelposer etc.". Det ble gjentatt at det stod en barnevogn nederst i trappa.

Opplysningen om at risten/nedfellingen i gulvet var tildekket med tekstiler, er gitt etter at tvist i saken oppstod. Opplysningen har ikke støtte i de tidsnære journalnotatene i saken og ble heller ikke nevnt i skademeldingen eller i selskapets telefonnotat. Opplysningen endrer etter nemndas syn det bildet som mer begivenhetsnære opplysninger gir, og må etter nemndas syn tillegges mindre vekt. Dette er i tråd med Høyesteretts uttalelser om bevisvurderingen i slike tilfeller, jf. blant annet Rt-1998-1565. Opplysningen i selskapets telefonnotat om at forsikrede "falt" ved hendelsen fremgår ikke av noen andre dokumenter i saken, og etter nemndas vurdering kan ikke dette legges til grunn. Videre kommer det frem av sakens dokumenter at det stod flere gjenstander i trappeoppgangen, inkludert en barnevogn. Disse opplysningene fremkom før tvisten. Av denne grunn finner nemnda å legge til grunn at trappeoppgangen var fylt med diverse gjenstander. Omfanget av gjenstander og hvilken betydning dette hadde for synligheten av nedfellingen og muligheten til å manøvrere seg i trappeoppgangen, fremstår derimot som uavklart. Nemndas skriftlige saksbehandling er ikke egnet til å avklare dette forholdet.

Videre beskrives det i de tidsnære journalnotatene at skaden skjedde som følge av et overtråkk. At nedfellingen i gulvet ikke ble nevnt i den tidsnære dokumentasjonen, kan etter nemndas mening tilsi at nedfellingen ikke spilte en nevneverdig rolle i hendelsesforløpet. Det bemerkes at journalnotatene er kortfattede. I lys av dette, ser nemnda det slik at de senere opplysningene om at skaden skyldtes et feiltråkk på nedfellingen, er av utfyllende karakter. Dette er for øvrig også lagt til grunn av selskapet. Etter dette legger nemnda til grunn at forsikrede skadet seg da han trakk på kanten av nedfellingen nederst i trappa. Ut fra bildene forsikrede har lagt ved i saken, synes det videre nærliggende å legge forsikredes forklaring i telefonnotat av 25.6.19 om at nedfellingen var ca. tre cm dyp til grunn.

Spørsmålet blir etter dette om hendelsen utgjør en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a. Nemnda vurderer først om hendelsen omfattes av det markerte ulykkesbegrepet.

Ordlyden "plutselig eller uventet ytre hending" tilsier at noe i den ytre situasjonen må ha utviklet seg på en uventet måte og at dette uventede må ha ført til skaden. Dette blir sett på som et krav til at det foreligger et ulykkesmoment, jf. blant annet Rt-2009-1485 avsnitt 21-24.

I Rt-2006-1642, avsnitt 36, er det videre lagt til grunn at hva som "må anses plutselig og uventet vil måtte bedømmes ut fra i hvilken sammenheng hendelsen finner sted". Det følger videre av det samme avsnittet i dommen at skade oppstått under utførelse av ordinært arbeid normalt ikke anses som en arbeidsulykke.

Etter nemndspraksis har forkjære kroppsbevegelser ikke vært ansett som arbeidsulykker. Dette er blant annet uttalt i sak 2021-54, der forsikrede skadet seg etter at han trakk skjevt med foten på vei opp en trapp. Nemnda uttalte at "overtråkk uten noen ytre hending ikke er å anse som en arbeidsulykke". I sak 2017-394 trakk forsikrede over i overgangen mellom asfalt og gress på vei til et møte. Flertallet fant at overtråkket ikke representerte en uventet ytre hending, og påpekte at nivåforskjell mellom et asfaltert fortau og en tilstøtende gressplen ikke fremstår som upåregnelig og ikke kunne sies å representere noen økt risiko. På den annen side viser nemndspraksis at skader som oppstår ved feiltråkk på grunn av forhold som forsikrede ikke var kjent med, og heller ikke kunne være kjent med etter forholdene på skadestedet, vil kunne være plutselige og uventede ytre hendelser, jf. sak 2018-119.

I aktuelle sak er det lagt til grunn at forsikrede skadet seg da han tråkket på kanten av den tre centimeter dype nedfellingen nederst i trappa, mens han bar på to brannslukkere. Det var ulike gjenstander i trappeoppgangen, men nemnda har lagt til grunn at nedfellingen var synlig. Det vedlagte bildet av nedfellingen viser at den var relativt stor og fremtredende. Dette tilsier at den ikke kan ha kommet overraskende på forsikrede, og at det verken var upåregnelig eller kunne sies å innebære noen økt risiko. Etter en konkret vurdering finner nemnda at forsikrede ikke var utsatt for en plutselig og uventet ytre hendelse. Det bemerkes for øvrig at uklarhetene i faktum knyttet til synligheten av nedfellingen og om forsikrede tidligere hadde gått opp den aktuelle trappeoppgangen, også taler for at forsikrede ikke har sannsynliggjort at han var utsatt for en arbeidsulykke etter yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Det neste spørsmålet er om forsikrede ble utsatt for en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet. Om anvendelsen av det avdempede ulykkesbegrepet, har Høyesterett i Rt-2009-1626 uttalt at arbeidstakeren må ha:

(...) vært utsatt for en påkjenning eller belastning utenfor arbeidets alminnelige ramme - det må ha skjedd et avvik fra det normale i vedkommende arbeid. Avviket kan enten bestå i at arbeidstakeren har utført oppgaver som ligger utenfor rammene for arbeidet, eller i at ordinært arbeid har blitt gjennomført på en uvanlig måte, men avviket må uansett ha medført en usedvanlig påkjenning eller belastning. (...)

Det sentrale spørsmålet er om oppgaven er en del av forsikredes normale arbeidsoppgaver, slik at det ikke lå noe ekstraordinært i at oppgaven ble utført.

Etter nemndas syn skadet forsikrede seg da han utførte en vanlig arbeidsoppgave, da han i forbindelse med en kontroll av brannutstyr gikk ned en trapp. Nemnda kan ikke se at det lå noe ekstraordinært i denne oppgaven, og av den grunn er det nemndas vurdering at hendelsen ikke omfattes av det avdempede ulykkesbegrepet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).